

**ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

СХВАЛЕНО

рішенням науково-експертної ради ОРІДУ
НАДУ при Президентові України
протокол від 25.04.2020 № 2

СХВАЛЕНО

рішенням вченої ради ОРІДУ НАДУ при
Президентові України
протокол від 14.05.2020 № 247/5-2

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора ОРІДУ НАДУ при
Президентові України
від 02.06.2020 № 81

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИСТЕМУ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО
ПЛАГІАТУ В ОРІДУ НАДУ ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

Укладачі:

Попов М.П., кандидат наук з державного управління, доцент, перший заступник директора, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики ОРІДУ НАДУ при Президентові України;

Піроженко Н.В., кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики ОРІДУ НАДУ при Президентові України;

Діденко Т.К., завідувач сектору забезпечення якості освітнього процесу відділу організації освітнього процесу ОРІДУ НАДУ при Президентові України;

Матвеєнко І.В., кандидат наук з державного управління, заступник начальника відділу з координації наукової роботи та докторантури, доцент кафедри регіональної політики та публічного адміністрування ОРІДУ НАДУ при Президентові України.

Рецензенти:

Нагорна Ірина Володимирівна, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри регіональної політики та публічного адміністрування ОРІДУ НАДУ при Президентові України.

Майданюк Сергій Ігорович, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту організацій ОРІДУ НАДУ при Президентові України.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ	3
3. СИСТЕМА ЗАПОБІГАННЯ І ВИЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ ТА ДОРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ІНСТИТУТІ.....	5
4. ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ	7
5. ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ	8
6. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ТА ІНШИХ РОБІТ НА НАЯВНІСТЬ ОЗНАК АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ	9
Електронний варіант роботи.....	10
7. КОМІСІЯ З ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	13
8. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ РОБІТ НА ТРЕТЬОМУ (ОСВІТНЬО- НАУКОВОМУ) ТА НАУКОВОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	14
9. ПОРЯДОК ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЇ ТА ЇЇ РОЗГЛЯД.....	16
10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВТОРІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.....	16
11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	17
ДОДАТКИ.....	18
Список використаних джерел.....	22

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ОРІДУ НАДУ при Президентові України (далі Положення) розроблено у відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту» (ст. 16 Система забезпечення якості вищої освіти), Закону України «Про освіту» (ст. 42 Академічна доброчесність), Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного Кодексу України, Кодексу академічної доброчесності інституту, Статуту ОРІДУ НАДУ при Президентові України (далі інститут), Положення про організацію освітнього процесу в інституті та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

1.2. Метою зазначеного Положення є створення умов щодо дотримання академічної доброчесності в освітньому і науковому просторі інституту та розроблення й забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в інституті.

1.3. Основними завданнями цього Положення є:

- забезпечення належного виконання кваліфікаційних робіт в інституті з додержанням вимог наукової етики;
- стимулювання самостійності та індивідуальності здобувачів вищої освіти при виконанні кваліфікаційних робіт;
- удосконалення навичок коректної роботи із джерелами інформації, дотримання прав інтелектуальної власності та формування сумлінного ставлення до інтелектуальних надбань;
- роз'яснення відповідальності автору за порушення загальноприйнятих правил цитування при виконанні кваліфікаційних робіт;
- підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування з боку науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

2.1. Пояснення термінів і понять, що використовуються у цьому Положенні.

Автор – фізична особа, творчою та інтелектуальною працею якої створено твір.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (ст. 42 ЗУ «Про освіту»).

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у вищому навчальному закладі на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (ст. 1 ЗУ «Про вищу освіту»).

Плагіат (юридичний термін) – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Плагіат академічний – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Показник оригінальності твору – кількісний показник, виражений у відсотках, який відображає співвідношення авторського тексту до загального обсягу твору.

Самоплагіат – публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт.

Твір – термін для позначення результатів наукової або навчально-методичної діяльності конкретної фізичної особи або групи осіб (співавторство) у вигляді інформації, що представлена на паперовому носії або офіційно оприлюднена в електронному вигляді (у тому числі на офіційному Web-сайті або у мережі Інтернет).

Фабрикація – наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо; посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело; приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

Фальсифікація – необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо); наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, 6 аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування; наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному Web- сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні (відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

2.2. Академічним плагіатом є:

2.2.1. Відтворення у тексті твору¹ без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

¹ Під текстом твору тут і далі розуміється повний текст твору з коментарями, примітками, бібліографією, переліком джерел та всіма додатками до основного тексту.

2.2.2. Відтворення у тексті твору, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

2.2.3. Відтворення у тексті твору наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата.

2.2.4. Відтворення у тексті твору наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація.

2.2.5. Відтворення в тексті твору оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва.

3. СИСТЕМА ЗАПОБІГАННЯ І ВИЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ ТА ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ІНСТИТУТІ

3.1. Система запобігання і виявлення плагіату та дотримання принципів академічної доброчесності в інституті має такі логічно пов'язані між собою складові:

1. Нормативна база, яка на системному рівні описує механізми впровадження принципів академічної доброчесності в науковий та освітній процеси, заходи із забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, процедури попередження та боротьби з порушеннями принципів академічної доброчесності. До основних елементів нормативної бази, у тому числі, відносяться базові нормативні документи:

- Кодекс академічної доброчесності інституту;
- інші нормативні документи щодо здійснення відповідних видів освітньої та освітньо-наукової діяльності інституту, в яких у тому числі відображаються питання академічної доброчесності.

2. Структурні підрозділи та уповноважені комісії, які забезпечують популяризацію принципів академічної доброчесності, їх впровадження в освітньо-наукову діяльність інституту, а також виконують наглядову та контролюючу функцію, зокрема:

- Група сприяння академічної доброчесності (до складу якої входять проектна група, визначена наказом керівника закладу освіти група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти);

– Комісія з академічної доброчесності (детальніше про неї у п.7 даного Положення);

- Відділ організації освітнього процесу;
- Сектор забезпечення якості освітнього процесу;
- Відділ з координації наукової роботи та докторантури;
- Факультет публічного управління та адміністрування;
- Факультет менеджменту та бізнес-технологій;

- Бібліотека.

3. Інформаційна база, за допомогою якої здійснюється популяризація принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньої та освітньо-наукової діяльності в інституті у питаннях академічної доброчесності та основними складовими якої є:

– сайт (рубрика сайту) «Академічна доброчесність» та «Повідомлення про недоброчесність»;

– інформаційні та методичні матеріали, присвячені інформаційній грамотності та попередженню плагіату, які створені спільно з представниками компаній-розробників програм перевірки робіт на унікальність;

– проведення заходів інформаційно-просвітницького характеру зі здобувачами вищої освіти, інформаційні матеріали щодо корпоративної культури на робочому місці та переваг чесного навчання, які створені спільно з представниками роботодавців;

– матеріали, присвячені популяризації принципів академічної доброчесності серед осіб, що здобувають вищу освіту (банери, інфографіка, роздаткові матеріали тощо);

– семінари для науково-педагогічних працівників з питань підвищення обізнаності щодо запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових текстах.

4. Інструменти впровадження принципів академічної доброчесності у освітню і наукову діяльність Інституту, які несуть просвітницьку функцію та за допомогою яких стає можливим попередження випадків порушення принципів академічної доброчесності, у тому числі:

– інформаційно-консультативне супроводження науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти інституту щодо принципів академічної доброчесності;

– проведення комунікативних заходів за тематикою академічної доброчесності та основ інформаційної грамотності;

– лекції основних стейкхолдерів вищої освіти (відомих випускників, роботодавців, експертів тощо) з тематики переваг чесного навчання та реалізації наукових досліджень, цикли тренінгів для всіх учасників освітнього і наукового процесів в рамках всеукраїнських та міжнародних проектів з академічної доброчесності, грантових програм тощо.

5. Інструменти контролю додержання академічної доброчесності у освітній і науковій діяльності закладу вищої освіти, які, зокрема, передбачають:

– здійснення анкетування учасників наукового та освітнього процесів на предмет порушень академічної доброчесності;

– обов'язкову перевірку наукових, кваліфікаційних та навчальних робіт на наявність ознак академічного плагіату відповідно до створеної нормативної бази.

4. ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ

4.1. Здобувачі вищої освіти беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загально прийнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.

4.2. Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті твору без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноновживаними.

4.3. Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті твору тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці твору, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).

4.4. Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті твору має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті твору має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування (наприклад: цитується за: Іваненко І.І. Педагогічні погляди Миколи Корфа. К.: Наукова думка, 2018. С. 53, або [цитується за: 16, с. 53]).

4.5. Будь-яка наведена в тексті твору науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю. У разі використання у творі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення та, за наявності, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції.

4.6. Для профілактики плагіату та стимулювання здобувачів вищої освіти до самостійного виконання кваліфікаційних робіт здійснюються наступні заходи:

- захист здійснюється публічно;
- електронні версії кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти розміщуються у спеціальному розділі репозитарію інституту;
- результати наукових досліджень, представлених у кваліфікаційних роботах, підлягають обговоренню на наукових конференціях та можуть бути представлені у вигляді тез/наукових статей у наукових виданнях;
- результати наукових досліджень, представлених у кваліфікаційних роботах, систематично заслуховуються на науково-методичних семінарах та засіданнях наукових гуртків тощо.

5. ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

5.1. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у пункті 2.2 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

а) у тексті іншого автора (інших авторів) наявний такий чи майже такий текстовий фрагмент обсягом більше одного речення, як в аналізованому творі (за винятком стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними);

б) цей текст іншого автора (інших авторів) було створено раніше, ніж аналізований твір (або інший текст автора аналізованого твору, де наявне таке саме речення чи група речень)²;

в) автор аналізованого твору не посилається на цей текст іншого автора (інших авторів), або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині своєї роботи) так, що незрозуміло, якого саме речення (якої саме групи речень) аналізованого твору стосується посилання.

5.2. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у пункті 2.2.2 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

а) в аналізованому творі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ: - обсягом до абзацу без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту, або - обсягом більше абзацу без бібліографічного та/або текстуального посилання на автора (авторів) відтвореного тексту щонайменше один раз у кожному абзаці (крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків);

б) відтворюваний текст іншого автора (інших авторів) було створено раніше, ніж аналізований твір (або інший ідентичний за змістом текст автора аналізованого твору).

5.3. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у пункті 2.2.3 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

а) в аналізованому творі наведено п'ять або більше цитат з третіх джерел саме в такому або майже в такому обсязі, як вони наведені в іншому джерелі, без вказування на це інше джерело як джерело, з якого запозичені відповідні цитати;

б) це інше джерело було створено раніше, ніж аналізований твір (або інший текст автора аналізованого твору, де наведено такі самі цитати);

в) автор не посилається на це інше джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, що саме з цього джерела насправді взяті використані автором цитати з третіх джерел.

² За відсутності інших відомостей, раніше створеним тут і далі слід вважати раніше оприлюднений чи переданий для публікації текст. Твори, передані на постійне зберігання до архівних установ, порівнюються до оприлюднених.

5.4. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у пункті 2.2.4 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

а) в іншому джерелі оприлюднена та сама науково-технічна інформація (крім загальновідомої), яка наведена в аналізованому творі;

б) це інше джерело було створено раніше, ніж аналізований твір (або інший текст автора роботи, де наявна та сама науково-технічна інформація);

в) автор не посилається на це інше джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, яку саме науково-технічну інформацію, використану в творі (крім загальновідомої), автор бере з цього джерела.

6. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ТА ІНШИХ РОБІТ НА НАЯВНІСТЬ ОЗНАК АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

6.1. Перевірці на наявність ознак академічного плагіату обов'язково підлягають:

– навчальні (курсів роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, які на етапі подання роботи до захисту перевіряються безпосередньо керівником навчальної/кваліфікаційної роботи або відповідальними на кафедрі (за приналежністю роботи, яка перевіряється), що призначаються у встановленому порядку;

– науково-методичні роботи (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки), монографії, а також електронні твори (колекції матеріалів на ОСW, дистанційні курси, масові відкриті онлайн курси тощо), які на етапі рецензування перевіряються відповідальними на кожній кафедрі (за приналежністю роботи, яка перевіряється), що призначаються у встановленому порядку;

– наукові роботи (рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, дисертації), які на етапі подання роботи до редакційної колегії журналу, до оргкомітету конференції, до розгляду спеціалізованою вченою радою (залежно від типу роботи) перевіряються відповідальним секретарем наукового журналу (відповідальним секретарем конференції, секретарем спеціалізованої вченої ради) або іншими особами, що призначаються розпорядженням редактора наукового журналу (голови організаційного комітету конференції, голови спеціалізованої вченої ради, декана факультету або завідувача кафедри) відповідно до типу роботи.

6.2. Технічні засоби перевірки на академічний плагіат є допоміжним засобом перевірки робіт на предмет виявлення фактів та обсягу неправомірних запозичень у поданому творі.

Усі кваліфікаційні та курсові роботи виконуються здобувачами вищої освіти самостійно під керівництвом наукового керівника. Оформлення роботи

повинно відповідати вимогам щодо їх написання згідно з методичними вказівками, розробленими в інституті.

6.3. Перевірка на академічний плагіат здійснюється на етапі представлення творів для розгляду на засіданні кафедри.

Написана кваліфікаційна чи курсова робота подається для попередньої перевірки керівнику. На цьому етапі доцільно перевірити власний твір, скориставшись безкоштовною версією системи «Etxt Антиплагіат» за посиланням - <https://biblprog.org.ua/ru/etxt-antiplagiat/>.

Порядок оформлення та подача здобувачем вищої освіти курсової роботи детально описано у методичних вказівках та рекомендаціях відповідної навчальної дисципліни.

6.4. Кваліфікаційні (дипломні та магістерські) роботи здобувачів вищої освіти перевіряються сектором забезпечення якості освітнього процесу відділу організації освітнього процесу (далі - Сектор) на основі системи антиплагіат, яка використовується інститутом на безоплатній основі.

Порядок надання кваліфікаційної роботи до Сектору

Перевірка на академічний плагіат здійснюється на етапі представлення творів для розгляду на засіданні кафедри. Тому не пізніше ніж за 30 днів до захисту кваліфікаційної роботи необхідно подати заяву за встановленою формою та електронну версію роботи для перевірки на плагіат до сектору забезпечення якості освітнього процесу відділу організації освітнього процесу за електронною адресою: antiplagiat@oridu.odessa.ua

Кваліфікаційна робота здобувачів вищої освіти розміщується у репозитарії інституту.

Електронний варіант роботи

Електронний варіант роботи повинен бути повністю ідентичним за змістом роботі на паперовому носіїві. Усі розділи роботи повинні знаходитися в одному файлі. Формат файлу повинен бути прийнятним для перевірки на плагіат (підтримуються формати файлів .doc, .docx, .pdf, .odt, які не містять елементів захисту).

Файл повинен мати назву за таким шаблоном:

- прізвище та ініціали здобувача вищої освіти українською мовою;
- рік випуску.

Приклад: Петров_С_К_2020

6.5. Заявою автор підтверджує факт відсутності у кваліфікаційній роботі запозичень з оприлюднених джерел без відповідного оформлення цитувань і посилань, а також засвідчує ідентичність кваліфікаційної роботи на паперовому та електронному носіїві. У разі відмови надання заяви, автор кваліфікаційної роботи не допускатиметься до захисту.

6.6. Функціями працівника Сектору, який приймає для перевірки кваліфікаційні роботи, є:

- завантаження роботи у внутрішню систему антиплагіат;
- здійснення комп'ютерної перевірки на плагіат;

- оформлення звіту за результатами перевірки;
- архівування кваліфікаційної роботи до репозитарію академічних робіт;
- збереження конфіденційності інформації щодо робіт відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права»;
- оприлюднення періодичних відкритих звітів щодо рівня дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в інституті.

6.7. Перевірка кваліфікаційних робіт на академічний плагіат проходить за такою процедурою:

- завантаження файлу роботи на електронну адресу, вказану вище;
- перевірка завантажених файлів робіт у системі антиплагіат;
- збереження на локальних носіях розширених електронних звітів щодо результатів перевірки, у яких міститься інформація про відсоток подібності – дається коефіцієнт подібності (КП).

– автор твору отримує довідку про результати комп'ютерної перевірки на наявність плагіату у кваліфікаційній роботі, яка подається разом з твором для попереднього розгляду на засіданні кафедри (додаток 2).

– аналіз результатів перевірки здійснюється колегіально - на засіданні кафедри. У підсумку проведеного аналізу приймається рішення (відкритим голосуванням простою більшістю голосів) про рекомендацію твору до захисту або про рекомендацію щодо доопрацювання твору, або про не рекомендацію твору до захисту. Рішення вноситься до протоколів засідань кафедри.

– при аналізі твору та довідок члени кафедри повинні керуватися двома взаємопов'язаними критеріями: наявність/відсутність академічного плагіату у тексті твору та оригінальність тексту твору.

– при умові рекомендації твір завантажувється до репозитарію академічних робіт інституту для подальшого використання системою.

6.8. Факт передачі електронних версій кваліфікаційних робіт для перевірки на антиплагіат фіксується у відповідному журналі обліку, який заповнює працівник Сектору.

№ п/п	ПІБ особи, яка надала роботу на перевірку	Ідентифікаційний номер роботи	Дата перевірки	Рівень оригінальності тексту (%)	№ перевірки
-------	---	-------------------------------	----------------	----------------------------------	-------------

6.9. Автори випускних кваліфікаційних та інших робіт відповідають за їх подання для перевірки системою антиплагіат, у порядку визначеному цим Положенням.

6.10. Керівники робіт відповідальні за:

- попередню їх перевірку перед поданням до Сектору;
- контроль над доопрацюванням здобувачем після негативного результату звіту щодо перевірки системою антиплагіат (оригінальність тексту від 35 до 70% - залежно від рівня, див. таблицю вище) та повторного подання для перевірки на наявність академічного плагіату.

6.11. Працівник Сектору відповідальний:

– за подання у довідці про результати комп'ютерної перевірки на наявність плагіату у кваліфікаційній роботі недостовірної та неправдивої інформації;

– за невчасну перевірку роботи на плагіат та формування довідок за умови дотримання термінів подачі тексту роботи автором.

6.12. Завідувач Сектору здійснює вибірково перевірку поданих довідок про результати комп'ютерної перевірки на наявність плагіату у кваліфікаційній роботі.

6.13. Для наукових, кваліфікаційних та інших робіт рекомендованою є наступна шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня оригінальності твору

Таблиця – Оцінка рівня оригінальності твору

Для дисертацій	Для магістерських робіт, монографій та рукописів наукових статей	Для бакалаврських, курсових та інших робіт	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 85 %	понад 80 %	понад 75 %	Високий	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням.
від 70 % до 85%	від 60 % до 80%	від 55 % до 75%	Задовільний	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів. Передається на розгляд кафедри, де визначається необхідність повторної перевірки, а рівень оригінальності твору враховується при оцінюванні роботи на екзамені.
від 50 % до 70%	від 40 % до 60%	від 35 % до 55%	Низький	Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору.
менше 50%	менше 40%	менше 35%	Неприйнятний	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається.

6.14. Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);
- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформлені цитуваннями;
- належним чином оформлені самоцитуваннями (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах).

6.15. Якщо перевірка на плагіат виявила значний обсяг запозичень робота направляється на доопрацювання.

Кваліфікаційна робота, яка має низький рівень оригінальності тексту, повертається на доопрацювання на термін, що не перевищує трьох календарних днів. Після цього вона відправляється на повторну перевірку.

Кваліфікаційні роботи, які мають неприйнятний рівень оригінальності тексту за результатами першої перевірки або неприйнятний чи низький рівень оригінальності тексту за результатами повторної перевірки, не допускаються до захисту.

7. КОМІСІЯ З ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

7.1. Комісія з дотримання академічної доброчесності (далі – Комісія) – колегіальний експертно-консультативний орган, який створюється наказом директора інституту, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів, фундаментальних принципів академічної доброчесності та розв'язанню етичних конфліктів між членами академічної спільноти інституту.

7.2. Завданнями Комісії є:

- сприяти зміцненню довіри, партнерським відносинам між учасниками науково-освітньої діяльності, консолідації академічної спільноти інституту;
- надавати експертні оцінки та висновки щодо етичності дій і поведінки членів академічної спільноти інституту та рекомендації щодо застосування санкцій за порушення норм академічної доброчесності;
- розробляти рекомендації щодо поширення етичних цінностей, принципів та стандартів серед академічної спільноти інституту.

7.3. Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії затверджується наказом директора інституту. Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

7.3.1. До складу Комісії входять перший заступник директора; декани факультетів; завідувач сектору з правових питань; голова профкому інституту; голова студентської ради інституту, по одному представнику від науково-педагогічного персоналу та студентства кожного факультету, один представник аспірантів і докторантів.

7.3.2. До роботи Комісії можуть бути залучені внутрішні чи зовнішні експерти з питань, що розглядаються, без права участі у голосуванні.

7.3.4. Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник.

7.3.5. Комісія не менш ніж один раз на рік звітує про свою роботу перед вченою радою інституту.

7.4. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання скликаються у разі необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

7.4.1. Засідання Комісії вважають правоможним, якщо на ньому присутні не менш ніж дві третини її членів.

7.4.2. Комісія приймає рішення шляхом відкритого голосування. Рішення вважають прийнятним, якщо за нього проголосувало більш як половина присутніх на засіданні членів Комісії. У випадку, коли голоси розподіляються порівну, на цьому самому засіданні проводять повторне голосування. У випадку, якщо голоси знову розподіляються порівну, остаточне рішення приймається Головою Комісії.

8. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ РОБІТ НА ТРЕТЬОМУ (ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) ТА НАУКОВОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

8.1. Попередження академічного плагіату на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівні вищої освіти здійснюється шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників про положення Кодексу академічної доброчесності інституту, необхідність дотримання правил академічної доброчесності та підвищення відповідальності за недотримання норм цитування, наслідки вчинення плагіату та інших видів академічних порушень;

- формуванні, виданні та розповсюдженні серед здобувачів вищої освіти методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у дисертаційних роботах матеріалів;

- запровадженні в рамках навчальних дисциплін на третьому (освітньо-науковому) рівні навчальних дисциплін з основ академічного письма, дослідницької роботи з вивченням вимог до написання дисертаційних робіт та особливою увагою до принципів самостійності роботи над письмовими завданнями, коректного застосування інформації з інших джерел та недопущення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

- щорічному проведенні для докторантів і аспірантів заходів з питань професійної етики та недопущення академічного плагіату.

8.2. Перевірка наукових статей та дисертаційних робіт здобувачі третього (освітньо-наукового) та наукового рівня здійснюється:

- науковими керівниками;
- завідувачем кафедри, на якій попередньо розглядається наукова стаття та надається рекомендація до друку;
- редакційною колегією журналу, до якої надається наукова стаття.

8.3. Особливості перевірки на академічний плагіат монографій та дисертаційних робіт:

- організацію перевірки здійснюють наукові керівники/консультанти, завідувачі кафедр;
- на етапі попереднього захисту дисертаційної роботи наказом директора інституту призначаються експерти з числа науково-педагогічних працівників, (фахівці з відповідної проблематики), які надають заключний висновок про відсутність/наявність академічного плагіату;
- призначення рецензентом або офіційним опонентом фахівців за темою дисертації, які добре обізнані із цією темою;
- перевірка всіх видів робіт може проводитися за допомогою програмно-технічних засобів, які дозволяють згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та/або ілюстративних запозичень.

8.4. У разі, якщо за результатами відповідного аналізу звіту перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на першоджерело для текстових та/або ілюстративних запозичень, то робота (залежно від її типу) допускається до захисту, рецензування або розгляду, рекомендується до друку, вважається такою, що пройшла внутрішнє рецензування.

8.5. Якщо в результаті детальної перевірки роботи відповідальним за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) встановлено факт наявності навмисних текстових та ілюстративних спотворень, спроб укриття запозичень, наявності у роботах ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами або інші прояви академічного плагіату, то вона (залежно від типу роботи) не допускається до захисту, рецензування або розгляду, не рекомендується до друку, вважається такою, що не пройшла внутрішнє рецензування. В такому випадку автор (автори) роботи притягаються до академічної відповідальності. Причини недопущення роботи до захисту рецензування або розгляду (відсутність рекомендації до друку), а також вид академічної відповідальності зазначаються у протоколі перевірки. Залежно від запропонованого виду академічної відповідальності рішення приймається Комісією з дотримання академічної доброчесності.

8.6. У наукових творах за допущення академічного плагіату несуть персональну відповідальність відповідно до діючого законодавства України автор та науковий керівник (консультант).

8.7. Відповідальність, відповідно до діючого законодавства України, у випадку виявлення академічного плагіату у дисертаційних дослідженнях, що пройшли процедуру публічного захисту, несуть голови спеціалізованих вчених рад, на засіданнях яких відбувся захист.

8.8. Відповідальність, відповідно до діючого законодавства України за друк статей, поданих до збірників наукових праць або наукових журналів, у яких виявлений академічний плагіат, несуть їх головні редактори.

9. ПОРЯДОК ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЇ ТА ЇЇ РОЗГЛЯД

9.1. У разі незгоди з результатами перевірки автор роботи, яка перевірялася, має право на апеляцію.

9.2. Розгляд апеляції здійснюється Комісією з дотримання академічної доброчесності.

9.3. Автор роботи має право у триденний термін після оголошення результатів перевірки подати письмову апеляційну заяву на ім'я голови Комісії (за формою, поданою у додатку 3). До заяви додається назва та реквізити документа, зміст та висновки якого оскаржуються.

9.4. Апеляція розглядається Комісією у тижневий термін з дня подання заяви. Висновки Комісії оформлюються документом (за формою, поданою у додатку 4).

9.5. Про дату та час проведення засідання Комісії заявник попереджається щонайменше за два дні. Якщо заявник не з'являється на засідання Комісії, питання розглядається за його відсутності.

9.6. За результатами засідання Комісія формує остаточний експертний висновок, який підписує голова Комісії, її члени та заявник (у разі присутності).

9.7. Якщо Комісією встановлено, що у розділах, які описують авторське дослідження, виявлено запозичення, що є плагіатом, робота містить текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату, фабрикацію або фальсифікацію даних, робота не допускається до захисту незалежно від рівня оригінальності її тексту.

10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВТОРІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

10.1. Встановлення фактів низького рівня оригінальності наукових, кваліфікаційних та інших робіт є підставою відмови авторам у наданні рекомендації до їх захисту, а також відправлення їх на доопрацювання.

10.2. Низький відсоток оригінальності кваліфікаційних робіт здобувачів освітнього ступеня “бакалавр”, “магістр” є підставою щодо прийняття рішення про недопущення до захисту та відправку випускних кваліфікаційних робіт на доопрацювання, або видачу нового завдання, чи відрахування здобувача вищої освіти.

10.3. Науково-педагогічні та наукові працівники, здобувачі вищої освіти, керівники (консультанти) наукових, кваліфікаційних робіт, члени спеціалізованих вчених рад і офіційні опоненти несуть особисту відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності передбачених законодавством України та Кодексом академічної доброчесності інституту.

10.4. Звернення осіб щодо порушення їх авторського права розглядаються на засіданні Комісії з питань дотримання академічної доброчесності. До засідання Комісії можуть бути залучені за їх згодою додаткові особи за рішенням голови.

11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

11.1. Всі зміни та доповнення до даного Положення схвалюються на засіданні науково-методичної ради інституту, затверджуються на засіданні вченої ради та вводяться в дію наказом директора інституту.

11.2. При затвердженні нової редакції Положення попереднє втрачає чинність.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок заяви здобувача вищої освіти

Завідувачу кафедри _____

(назва кафедри, ПІБ завідувача)слухача (студента) __ курсу, __ групи
денної/заочної форми навчання,
факультету _____
_____ (ПІБ)**ЗАЯВА**

Я, _____, підтверджую, що моя кваліфікаційна робота на тему: «_____», виконана самостійно.

Я ознайомлений з діючим Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в ОРІДУ НАДУ при Президентові України, відповідно до якого виявлення факту академічного плагіату є підставою для відмови у допуску цієї роботи до захисту та застосування заходів дисциплінарної та академічної відповідальності.

Надаю свою згоду на обробку та збереження в інституті моєї роботи для виявлення плагіату у текстах робіт, а також для розміщення на сайті інституту у відкритому доступі файлу кваліфікаційної роботи, що допущена до захисту, та збереження у відкритому доступі файлу кваліфікаційної роботи на сайті інституту після її захисту.

Робота для перевірки надається у електронному вигляді.

Електронний варіант кваліфікаційної роботи повністю відповідає паперовому варіанту.

Дата

Підпис

ДОВІДКА
про результати комп'ютерної перевірки на наявність плагіату
у кваліфікаційній роботі

Автор роботи	
Назва роботи	
Спеціальність	
Освітній рівень	
Факультет	
Кафедра	
Керівник	
Ідентифікаційний номер роботи (у журналі реєстрації)	
Результати перевірки	
Показник оригінальності тексту через перевірку твору	___ %
Роботу перевірено у програмі	

Рівень оригінальності твору станом на « ___ » _____ 20__ р.
(дата перевірки роботи)

є задовільним /високим, низьким, неприйнятним/
(обрати потрібне)

Відповідальний за перевірку _____
(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

*Зразок апеляційної заяви на рішення
Комісії з дотримання академічної доброчесності*

Голові Комісії з дотримання
академічної доброчесності в
ОРІДУ НАДУ при Президентові
України

здобувача/автора

(ПІБ)

ЗАЯВА

Заявляю, що кваліфікаційну роботу на тему
« _____ »

підготував особисто (з урахуванням внеску наукового керівника). Тому прошу розглянути оскарження щодо не допуску цієї роботи до захисту (розгляду), оскільки вона не порушує Закони України «Про авторське право і суміжні права» і «Про освіту», не містить навмисні текстові спотворення як передбачувані спроби укриття запозичень, а виявлені запозичення не є плагіатом.

Підтвердження:

Дата

Підпис

Голова Комісії з дотримання академічної доброчесності в ОРІДУ НАДУ при Президентові України

« ____ » _____ 20__ р.

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
про перевірку на наявність академічного плагіату
у _____

Комісія з дотримання академічної доброчесності, перевібивши роботу автора _____ на тему:

(ПІБ)

« _____ »,

прийшла до висновку:

Рівень оригінальності твору станом на « ____ » _____ 20__ р.
(дата перевірки роботи)

є задовільним /високим, низьким, неприйнятним/
(обрати потрібне)

Члени експертної комісії:

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

Заявник: _____

Список використаних джерел

1. Бахрушин В. (2018). Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід. https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf
2. Верховна Рада України. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про освіту" (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39. 2018
3. Декларація про дотримання академічної доброчесності учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти. Режим доступу: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Deklar_pro_dobr.pdf
4. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 05.12.2012, №3792-12. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
5. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014, №1556-VII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
6. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічноїдоброчесності.pdf>
7. Лист МОН України від 23.10.2018 №1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18>
8. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті. Режим доступу: http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/86-od-2017-polozhennja-pro-systemu-antyplahiatu-v-tdatu-2017_merge.pdf
9. Статут ОРІДУ НАДУ при Президентові України (нова редакція), схваленого рішенням вченої ради від 15.09.2016 №205/7-6. Режим доступу: <http://oridu.odessa.ua/38/stat2016.pdf>
10. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003, №435-IV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>